

HÀNH TRANG VÀO ĐỜI

Một số bài học về Con Người Nhật Bản
-từ góc nhìn của một người Việt sống & làm việc ở Nhật Bản-

Đình Văn Phước
(Kato Fukukazu)
Cựu Tổng Giám Đốc
Tsubaki Yamakyu Chain Co.
Tokyo, Japan

tổ chức
tại

ĐẠI HỌC HOA SEN
Thành phố HỒ CHÍ MINH
09:00 – 11:00
29/11/2013

MỤC LỤC

1. Dẫn nhập
2. ACTIONS
3. 7Cs – SEVEN SEAS
4. 4P
5. 3C
6. Kết luận

HÀNH TRANG VÀO ĐỜI

**Một số bài học về Con Người Nhật Bản
-từ góc nhìn của một người Việt sống & làm việc ở Nhật Bản-**

**Dinh văn Phước
(Kato Fukukazu)
Cựu Tổng Giám Đốc
Tsubaki Yamakyu Chain Co.
Tokyo, Japan**

I. DẪN NHẬP

1. Kính thưa Bà Tôn Nữ thị Ninh, Giám đốc Trung Tâm Trí Việt, kính thưa Bà Bùi Trân Phượng Hiệu Trưởng Đại Học HOA SEN, kính thưa các vị khách quý của nhà trường, thưa Ban tổ chức, thưa các Anh Chị Giảng Viên. các em sinh viên, trước hết tôi xin đặc biệt cảm ơn Bà Tôn Nữ thị Ninh và Bà Bùi Trân Phượng, thông qua Bà Ninh tôi đã được Bà Hiệu Trưởng đồng ý tổ chức buổi nói chuyện hôm nay cho tôi có dịp được trao đổi với các em Sinh viên và các Anh Chị Giảng viên của nhà trường. Tôi xin hướng câu chuyện về phía các em Sinh viên.
2. Như lời giới thiệu, tôi sinh ra ở VN và Nhật Bản là đất nước đã nuôi dưỡng tôi suốt hơn nửa thế kỷ. Với đề tài hôm nay “Hành Trang vào đời - Một số bài học về Con Người Nhật Bản từ góc nhìn của một người Việt sống và làm việc ở Nhật” tôi sẽ đề nghị với các em Sinh viên một số hành trang mà các em cần mang theo vào đời để đạt được thành công. Đề tài nghe có vẻ khó nhưng tôi xin nói ngay để các em sinh viên có thể ngồi nghe một cách thoải mái, tôi là người của hành động, không suy nghĩ khó, những điều sắp trình bày là những điều tôi đã thực hành, hay đúng hơn là những điều đúc kết được trong quá trình làm việc. Tôi xin nói đùa hôm nay tôi có 45 phút để đúc kết 47 năm làm việc, 45 phút sau các em sẽ bắt kịp 47 năm của tôi.
3. Và trước khi bắt đầu câu chuyện, tôi xin thưa với toàn thể Anh Chị Em, tôi rời Việt Nam năm 1961, tiếng Việt của tôi là tiếng Việt của hơn nửa thế kỷ trước, cách diễn tả chắc chắn sẽ có những điểm không hợp với tiếng Việt ngày nay, mong các Anh Chị Em thông cảm.
4. Các em, rồi đây các em sẽ rời trường học bước vào trường đời bắt đầu sống tự lập. Các em có người sẽ thừa kế cơ sở kinh doanh của cha mẹ, có người sẽ tự mình đứng ra kinh doanh và phần lớn sẽ đổi chỗ làm nhiều lần, lăn lộn nhiều năm trong một số doanh nghiệp nào đó hay trong guồng máy nhà nước. Chắc chắn ai cũng muốn mình thành công, làm được những gì muốn làm. Nhưng trong thực tế không phải ai đi làm cũng thành đạt, ai kinh doanh cũng phát triển. Cái khác nhau giữa người làm được và người không làm được nằm ở chỗ nào? Có phải hễ có tài thì tất yếu sẽ thành công hay không? Hay các em còn cần có những điều gì khác nữa? Đây là các yếu tố ảnh hưởng đến cuộc đời của các em? Đây (Slide 3) là mô hình trình bày các yếu tố chi phối cuộc đời các em. Bên trái là các yếu tố bên trong của các em, chính các em chịu trách nhiệm, bên phải là các áp lực từ bên ngoài đến với các em. Tôi biết những yếu tố bên ngoài vô cùng quan trọng, nó có thể phát huy hay bóp chết khả năng của các em. Nhưng môi trường bên ngoài là những gì các em không lựa chọn được, chỉ có cách sống trong nó và nỗ lực tìm cách thay đổi nó. Tôi xin tập trung nói về phần bên trái.
5. Trong khi Tây Phương đề cao khả năng hay kỹ năng làm bàn đạp để tiến đến thành công, thì Nhật bản không nhất thiết nghĩ như vậy. Người Nhật bình thường khi nói về công thức thành công, họ đưa ra bài toán cộng: **MAY + DAI + KHỔ**. Ở đó ta không thấy họ đá động gì đến yếu tố tài năng, khôn lanh, bén nhạy mà ngược lại khuyên người ta nên coi trọng cái May mắn, nên chai lì

một chút, nên khù khờ ngu ngơ một tí. Cách suy nghĩ này làm ta liên tưởng đến mấy câu thơ trong đoạn kết của Truyện Kiều:

Có tài mà cậy chi tài,
Chữ tài liền với chữ tai một vần.

Tuy vậy hai cách suy nghĩ trên không hề chống đối nhau mà bổ sung cho nhau. nhắc nhở ta: thành công chỉ có thể đạt được với toàn diện con người mình, cả về khả năng lẫn phong cách.

6. Tây phương thường ví cuộc đời hay công việc kinh doanh như một cuộc chơi. Dĩ nhiên đây không phải là một canh bạc mà là một cuộc chơi vô cùng đáng cần bỏ cả cuộc đời mình vào. Một cuộc chơi đầy căng thẳng phải tận dụng mọi năng khiếu trí tuệ và sức lực. Trên chiều hướng xem cuộc đời như một cuộc chơi, tôi sẽ chia cho các em 4 lá bài chứa đựng các nhân tố nếu nắm bắt được, chắc chắn các em sẽ là những người thắng cuộc, làm được điều muốn làm, thực hiện được ước mơ của các em. Trong câu chuyện tôi sẽ xin gởi gắm một ít nét đặc trưng của con người Nhật Bản. Năm nay là năm kỷ niệm 40 năm thiết lập bang giao giữa hai nước Việt-Nhật. Nhật Bản và Việt Nam giống nhau đó mà khác nhau đó. Giống nhau vì cả hai nước cùng thuộc hệ văn hóa Đông Phương, lấy Khổng giáo và Phật giáo làm gốc cho các giá trị tinh thần và đạo đức, cả hai nước không có những tranh chấp khắc nghiệt về tôn giáo trong dân chúng như ở một số quốc gia khác. Nhưng giữa hai nước lại có rất nhiều điểm khác nhau trong cách sống, cách làm việc. Một điểm khác nhau cơ bản giữa người Việt và người Nhật có thể nói ngay ở đây là Người Việt ta nói nhiều mà làm ít còn Người Nhật thì ngược lại nói ít mà làm nhiều. Các chi tiết khác tôi xin để dành lại nói trong phần trao đổi dựa trên các câu hỏi của các em, như thế sẽ cụ thể hơn. Nhưng điều quan trọng vẫn phải là tư thế học hỏi cái tốt của người Nhật Bản.
7. Bốn lá bài chứa đựng 4 tổ chữ 7-7-4-3 (slide 4) cộng lại được 21 nút, tương ứng với 21 nhân tố “cần và đủ”. Chúng được sắp xếp theo một trình tự chữ trước dẫn đến chữ sau. Hai tổ chữ đầu 7-7 xác định các nhân tố liên quan đến hành động. Hai tổ chữ sau 4-3 xác định các nhân tố liên quan đến cách suy nghĩ và phong cách. Từ đây tôi xin dùng một số chữ Anh để diễn đạt nội dung tôi muốn nói, đó là:

- **ACTIONS,**
- **7Cs (Seven-Seas)**
- **4S**
- **3P**

Nắm bắt được hết 21 nhân tố này các em sẽ vững tin vào mình, năng nổ, dám nhận công việc khó, dám làm chuyện chưa ai dám làm. Một khi có tự tin, dám làm, nỗ lực và bền chí, các Em đi đúng đường đến thành công.

II. ACTIONS (HÀNH ĐỘNG.)

8. Trước khi giải mã tổ chữ ACTIONS (Slide 5), có 2 tiền đề các em cần nắm vững. Thứ nhất, đi làm chính là khởi điểm mỗi em tham dự vào cuộc chạy đua đầu trí và đầu sức với các bạn đồng nghiệp không phân biệt trai gái, tuổi tác và kinh nghiệm, tiến lên chiếm giữ một nhiệm sở, một chức vụ có trách nhiệm quan trọng trong tổ chức doanh nghiệp hay cơ quan hành chính nhà nước. Đó là cuộc chạy đua đường dài giữa đa số bên dưới có bốn phận thi hành mệnh lệnh, lên hàng thiểu số bên trên, hàng chỉ đạo có trách nhiệm tạo chiến lược, đặt kế hoạch, ra mệnh lệnh chỉ phối mọi hoạt động của tổ chức.
9. Thứ hai, bây giờ người ta thường nói chúng ta sống trong thời đại tự do cạnh tranh dựa trên cơ sở bình đẳng về cơ hội. Thực tế không hề là như vậy. Ngay từ khởi điểm đi tìm việc làm, phải nhìn

thắng vào thực tế: Các em không hề bình đẳng về điều kiện và cơ hội. Có những yếu tố nằm ngoài khả năng và trách nhiệm của các em. Chẳng hạn như lý lịch cá nhân, cơ sở tiền bạc, địa vị hay quen biết của cha mẹ ngoài xã hội, môi trường giáo dục gia đình, v.v... tạo nên các tình huống bất bình đẳng giữa các em ngay từ giờ phút khởi đầu này.

10. Tuy nhiên **cái thứ vị trên trường đời là không nhất thiết “Kẻ nào mạnh kẻ ấy thắng, kẻ thắng mới là kẻ mạnh”**. Đây là câu tôi đọc được khi tôi còn trẻ từ một bích chương quảng cáo giăng trên xe điện trên đường đi làm, tôi đã đổi khác nhờ câu này.
11. Do đó, muốn thành công trên đường đời trước hết các em phải giải quyết 2 tiền đề trên, có nghĩa là các em thứ nhất phải ham muốn tham dự vào cuộc chạy đua, thứ hai phải chấp nhận những gì mình đang có, không hề nao núng. Thêm vào đó các em hãy dứt khoát bỏ cách suy nghĩ “Kẻ nào manh kẻ ấy thắng”. Vì chỉ cần đổi vị trí của 2 chữ “manh” và “thắng” ngược lại cho nhau thì các Em sẽ tạo được cách suy nghĩ mới: “Kẻ nào thắng kẻ ấy manh”, tự mình mở ra cho mình một vận hội mới, kẻ yếu vẫn có cái thế để trở thành người thắng cuộc.
12. Và đây tôi xin chia lá bài đầu tiên với tổ chữ **ACTIONS** (Slide 5). Bởi vì chỉ có khi nào các Em bắt tay vào hành động các em mới có cơ hội đạt thành công. Thành công trong đời một người chính là con số cộng tất cả kết quả hành động của người ấy.
13. Trong thời kỳ phục hưng kinh tế của Nhật bản sau thế chiến thứ 2, từ đồng tro tàn sau khi bị Mỹ ném 2 trái bom nguyên tử xuống 2 thành phố Hiroshima và Nagasaki, ba nhân vật sáng lập ra 3 công ty nổi tiếng thế giới MATSUSHITA (hiện nay đổi tên thành Panasonic), SONY và HONDA là các ông Matsushita Konosuke, Ibuka Masaru và Honda So-Ichiro, cả ba đều coi trọng yếu tố hành động. Nổi bật nhất là Ông Honda So-Ichiro bỏ học rất sớm không có trình độ đại học như các các em, khi còn nhỏ xin được một chân đi làm thợ sửa xe hơi, nhưng công việc đầu tiên được ông chủ giao cho chỉ là việc “ấm em”. Thế mà chỉ trong vòng một cuộc đời của ông, ông đã xây dựng hãng HONDA lừng danh khắp thế giới. Tên ông, một danh từ riêng đã biến thành danh từ chung: mua xe Honda tức là mua xe gắn máy.
14. Ông nói: “Con người ta muốn tiến, trước hết phải dám bước tới một bước. Dù khó khăn, chỉ khi nào bắt tay vào việc, mới biết. Có vấp thất bại là ở bước đầu tiên này. Nhưng đối với tôi chính thất bại đó giúp ta đạt thành công về sau. Còn cứ chân chừ đứng ý một chỗ thì chẳng làm được trò trống gì cả”.
15. Và cũng chính Ông đã khích lệ chúng ta đừng sợ thất bại, ông đã chứng minh bằng chính cuộc đời mình trong câu ông nói: “99% thất bại nuôi 1% thành công”.
16. Khi HÀNH ĐỘNG, các em chọn cách nào? “Nhắm, Bắn!” hay “Bắn, Nhắm!”
Tôi đề nghị các Em chọn “Bắn” trước “Nhắm” sau. Bắn trật, nhắm bắn lại, xác suất trúng đích sẽ cao hơn. “Làm trật – Tìm chỗ sai – Sửa lại cách làm – Làm lại” là cách ai cũng có thể áp dụng được. Còn nếu xem Nhắm là Suy nghĩ, bắt phải suy nghĩ cho thật chín chắn trước rồi mới nên làm thì ít người làm được.
17. Cách thức HÀNH ĐỘNG dẫn đến THÀNH CÔNG nằm ngay trong ẩn dụ của 7 chữ CÁI trong “ACTIONS”. Và bây giờ xin các em hãy cùng tôi giải mã các ẩn dụ trong đó, làm sáng tỏ các nhân tố cần nắm chắc trong tay. Tôi mong các Em tích cực giơ tay đề nghị một chữ Anh cho mỗi chữ Cái A, C, T, I, O, N, S. Các Em sẵn sàng chưa?...
18. Có em nào chọn giùm chữ Anh nào đứng đầu bằng chữ A giải mã được ẩn dụ trong đó có liên quan đến Hành Động... Vâng Aims – Mục tiêu. Vâng phải định Mục tiêu thật cụ thể cùng với thời hạn phải thực hiện. Thời hạn thực hiện tự nó cũng là một mục tiêu. Các em không còn ở cái tuổi phải ép mình vào khuôn thước do Cha Mẹ áp đặt. Và tôi tin là các em ai cũng có mục tiêu của riêng mình. Nếu có em hỏi bây giờ chưa có thì sao? không sao cả! Ra đời chạm trán với công việc

chắc chắn các em sẽ tìm thấy mục tiêu cho mình. Bây giờ trong thời gian còn ở trường học ngoài các môn học của chuyên ngành, tôi đề nghị các em nên cố gắng có 3 GIỎI: nói giỏi **tiếng ANH**, sử dụng giỏi **COMPUTER** và giỏi một môn **THỂ THAO**. Nếu có em hỏi tại sao lại nên giỏi một môn thể thao? Nó có lý do của nó, sẽ giải thích ở phần trao đổi.

Có mục tiêu và đạt mục tiêu từng bước một sẽ là khích lệ, thúc đẩy các em có ham muốn vươn lên tầm cao hơn. Liên quan đến nhân tố này người Nhật có **3 ĐỪNG**:

Đừng quá sức - Đừng lãng phí - Đừng không đều đặn

Trong đó Người Nhật nhấn mạnh “Đừng không đều đặn”. Làm việc một cách đều đặn, đeo đuổi nghề nghiệp một cách bền bỉ là một nét đặc sắc của con người Nhật. Rất nhiều doanh nghiệp Nhật có lịch sử lâu đời đến hàng trăm năm cha truyền con nối bền bỉ đeo đuổi. Người Nhật còn có cách răn dưng chỉ **TUNG KINH BA BỮA**, có nghĩa là dưng bao giờ làm việc gì mà bỏ dở nửa chừng.

19. Tiếp theo xin em nào giúp giải mã chữ C... liên hệ mật thiết với Mục tiêu... Vâng **Commitment Cam kết**. Phải Cam kết với chính mình và đồng đội sẽ thực hiện cho kỳ được mục tiêu mặc dù gặp khó khăn, không dao động, không bỏ cuộc. Một khía cạnh của Cam kết là thói quen giữ lời hứa là tinh thần trách nhiệm. Không hứa thì thôi, đã hứa thì phải thực hiện cho bằng được. Không lãnh trách nhiệm thì thôi, còn đã nhận trách nhiệm thì phải làm cho tới nơi tới chốn. Không làm được hay làm hỏng việc phải tự mình chịu trách nhiệm, không đổ thừa cho người khác, không đổ thừa cho xã hội. Nhật Bản ngày xưa, trong giai cấp Samurai người theo Võ sĩ đạo, cách nhận trách nhiệm khốc liệt nhất là tự mổ bụng, HARAKIRI. Samurai dặt trong đai lưng hai phong kiếm, dài và ngắn. trường kiếm để chiến đấu, đoản đao dành để tự hành quyết, luôn luôn nhắc nhở họ phải sống xứng đáng với lý tưởng hay Cam kết của mình. Các công nương của giai cấp này đều có đoản đao mang theo người để tự vệ và để giữ tiết hạnh khi cần thiết. Và tinh thần trách nhiệm đã đậm rĩ trong đời sống của người dân Nhật bản. Ở đây tôi xin dưng lại để nói với toàn thể Anh Chị ở hội trường là tôi không hề cố ý đề cao người Nhật Bản. Thế nhưng nếu chúng ta muốn học hỏi cái tốt của người khác, ta nên trân trọng các giá trị tinh thần mang tính chất cốt lõi mà **VÕ SĨ ĐẠO** là một cội nguồn.
20. Về chữ T, có em nào đề nghị chữ để giải mã? **TEAMWORK**, tốt. Có ai có ý kiến khác không? **TEAMMATES** vâng đây mới là chữ tôi muốn các em ghi nhớ. 2 chữ đều được cả, nhưng giữa hai cách nhận thức có một ít sắc thái khác nhau tế nhị. Chọn **Teamwork** các em dưng cái đầu chú trọng đến cái “**lý**” trong cách liên kết phát huy tinh thần đồng đội để đạt hiệu quả cao trong công việc. Chọn **Teammates** các em với tấm lòng coi trọng cái “**tình**” giữa con người với con người. Có quý mến teammates mới tạo được teamwork. Quý mến đồng đội, chia sẻ thông tin, kiến thức, chí hướng hết lòng nâng đỡ lẫn nhau, từ đó tinh thần đồng đội mới nảy nở. **Teammates** là nhân, **Teamwork** là quả.
21. Về chữ I có 2 chữ **INNOVATION** và **INTEGRATION**. **INNOVATION** đòi hỏi óc sáng tạo, khả năng chuyên môn cao, **INTEGRATION** đòi hỏi khả năng điều hợp. Tổng hợp được các tích lũy kỹ thuật thiết kế, kỹ thuật chế tạo, tay nghề, nói cách khác kết hợp được mọi tiềm năng của cá nhân và của tổ chức đến mức tối đa là cách có thể làm được trong điều kiện của các tổ chức doanh nghiệp còn ở vị trí thấp hay ở các quốc gia chưa có nền học thuật cao. Nó giúp tạo ra một vận hội mới hay đột phá một chân trời mới không cần đến những tài năng xuất chúng. Tôi không chọn chữ **INNOVATION** mà chọn **INTEGRATION** là vì lẽ đó. Trong suốt cuộc đời làm việc vì nhận thức được mình không có tài năng cao, công ty tôi không có tích lũy kỹ thuật cao, đã chọn con đường **INTEGRATION** cho chính mình và cho việc hoạch định con đường phát triển của công ty, tận dụng tiềm năng có sẵn trong mỗi nhân viên và nhất là kỹ thuật nòng cốt của công ty. Khi thiết kế một sản phẩm mới tôi đòi hỏi nhân viên chịu trách nhiệm phải hiểu rõ yêu cầu của khách hàng, giải quyết các khiếu nại về khuyết tật kỹ thuật, cải thiện các điểm yếu của sản phẩm hiện có hay sản phẩm của đối thủ. Trong khi tiêu chuẩn kinh doanh trên thế giới là **HIGH TECH – HIGH RISK – HIGH RETURN**, thì tôi áp dụng tiêu chuẩn ngược: **LOW TECH – LOW RISK**

nhưng kết quả vẫn được **HIGH RETURN**.

22. Không bỏ lỡ **CO HỘI – OPPORTUNITY**.

Trong giao lưu hạn hẹp của tôi với giới doanh nhân người tây phương, dù là Mỹ hay Âu châu, tôi nhận xét người Tây phương đặt nặng yếu tố khả năng cá nhân không xem OPPORTUNITY cơ hội là LUCK may mắn. Còn về phía người Nhật hay các dân tộc trong hệ văn hoá đông phương, ở một chừng mực nào đó đều xem cơ hội như là một biểu hiện của may mắn. Đứng trên mặt luận lý mà xét, phải có kỹ năng, tài năng mới nắm bắt được cơ hội và cũng chính nhờ có khả năng mới tạo được cơ hội, vận hội mới. Nhưng như đã trình bày ở phần trên, người Nhật nhận định cái mốc đưa ta đến thành công không nhất thiết là tài cán mà là MAY MẮN. Mặc dù chưa đưa ra được luận cứ chứng minh tầm quan trọng của yếu tố MAY MẮN nhưng nhìn lại quãng đời đã qua, có những dữ kiện tôi không thể nào giải thích đó là nhờ vào khả năng của mình mà được.

23. Chữ **NORM** cho **N** là có nghĩa là Mẫu, Chuẩn mà tôi muốn triển khai thành Tiêu chuẩn hóa. Tiêu chuẩn hoá mọi thao tác hành động là cách hữu hiệu nhất để giúp người chưa rành việc cũng làm được việc, giúp ta không lặp lại các lầm lẫn. Huấn luyện nhân sự thực hiện các tiêu chuẩn đã được nghiên cứu kỹ, giúp tăng hiệu suất công việc. Thời khoá biểu học tập hay làm việc hàng ngày là một thí dụ về hiệu dụng của tiêu chuẩn hóa. Nó giúp ta quản lý thời giờ đem lại năng suất cao. Các em có lập Thời khoá biểu học tập ở nhà không? Nếu không, thì từ quý đầu tiên của năm học này, các em thử định một thời khoá biểu làm việc thật sát sao, tôi cam đoan các Em sẽ đổi khác! Và nếu đạt được kết quả mong muốn hãy tiếp tục. Nếu giải thích một trong những lý do thành công của Nhật Bản trong sự nghiệp đuổi kịp và qua mặt Tây Phương nằm ở chỗ dân chúng Nhật có trình độ Giáo Dục cao, thì ta có thể giải thích sức mạnh của nền công nghệ Mỹ nằm ở nỗ lực thực hiện **TÊU CHUẨN HOÁ** trong mọi ngành trên quy mô của cả nước.

24. Chữ **SPEED** cho chữ **S**. Khi có ý mới, ý hay nên đem ra thực hiện ngay. Nhanh tự nó là sức mạnh. Điều muốn nhân mạnh thêm ở đây là nếu từ tư thế của kẻ đi sau muốn vượt qua được người đi trước thì phải bỏ sức làm việc gấp đôi hay gấp ba càng nhanh càng tốt, không có cách nào khác hơn.

25. Tóm tắt của phần này. 7 nhân tố đầu tiên tôi mong các Em ghi nhớ và thử thực hành ngay là:

A	AIMS	- Xác định Mục tiêu thật cụ thể
C	COMMITMENT	- Cam kết thực hiện mục tiêu cho bằng được
T	TEAMMATES	- Quý mến Đồng nghiệp
I	INTEGRATION	- Kết hợp mọi tiềm năng
O	OPPORTUNITY	- Không bỏ lỡ Cơ Hội
N	NORM	- Tiêu chuẩn hoá mọi việc
S	SPEED	- Làm ngay, làm nhanh

III. 7Cs – SEVEN SEAS (BẢY BIỂN)

26. Lá bài thứ hai 7Cs (Slide 6) cũng có 7 nút: Xin các em đọc thành “Seven Seas” hay “Bảy biển”. Bảy Biển là cách diễn tả chỉ toàn cầu, toàn thế giới.

27. Thị trường một nước càng ngày càng mở cửa, tiến đến thị trường không có biên giới. Kỹ thuật IT đang cung cấp các điều kiện thuận tiện cho các Em dù ở trong nước vẫn có được tầm nhìn quốc tế. Các em có thể tiếp cận với kiến thức mới nhất của thế giới hay trao đổi ý kiến, thông tin với các

đổi tác trên toàn cầu, điều kiện mà các thế hệ khoảng trước 1990 không có. Kỹ thuật IT là một “time machine” đột giai đoạn giúp các em “nhảy vọt”. Trong chiều hướng đó nắm bắt được các nhân tố của 7C như nắm bắt được phép màu, môi trường hoạt động, thi thố tài năng của các em sẽ không bị giới hạn trong vùng đất của quê hương mà sẽ lan rộng ra ngoài thế giới.

28. Chữ C đầu tiên cũng là Chữ C quan trọng nhất trong đời dù ở tuổi nào, đó là chữ CURIOSITY – TÒ MÒ. Đòi hỏi muốn biết, chuyện gì cũng hỏi tại sao là một nét đặc sắc của tuổi thơ. Nó là cơ sở của tinh thần cầu học, cầu tiến dẫn đến sự tích lũy kiến thức, trí tuệ, và các khả năng nòng cốt khác. Không có kiến thức các em nhìn nhưng không thấy. Các em nhìn một sự việc nhưng không thấy được bản chất của vấn đề. Các em sẽ không thể phán đoán đúng, không chọn lựa được đúng hướng. Nhận định vấn đề hay hiện trạng sai thì càng nỗ lực thực hiện cách giải quyết, các em càng đi lạc đường. Ta có câu “Sai một li, đi một dặm”.

Người có tính hiếu kỳ không bao giờ bằng lòng với những hiểu biết hiện có hoặc thành quả đã đạt được. Do đó tính TÒ MÒ có một tác động phụ là giữ được tính khiêm nhường, dè dặt không cho tính tự mãn bộc phát. Người tự mãn về những thành quả ở quá khứ, hay tự hào về mình, đánh mất tính TÒ MÒ, không giữ được tính cầu học, không trân trọng ý kiến của người khác, tự mình bỏ mất cơ hội vươn lên tầm cao hơn.

Một đặc tính của con người Nhật bản là tinh thần cầu học, cầu tiến. Họ đã tài tình cải tiến các tinh hoa thu nhập được cho thích hợp với điều kiện của đất nước họ. Các em có thể tìm thấy thí dụ trong bất cứ thời kỳ lịch sử nào của nước Nhật, Nhật Bản luôn luôn tích cực du nhập văn hoá văn minh từ ngoài vào.

29. Chữ C thứ hai là CHANGE - ĐỔI MỚI. Mọi sự việc đều đang trên tiến trình thay đổi. Tự mình tích cực, năng động đứng về phía đòi hỏi sự “Đổi mới”, thực hiện cải tiến tình trạng hiện có, ngày mai phải tốt hơn hôm nay, không chấp nhận sự dậm chân tại chỗ. Nếu không, sẽ đến lúc chính mình bị áp lực của môi trường chung quanh bắt buộc phải thay đổi.

Nếu là doanh nghiệp, thị trường thay đổi cực kỳ nhanh chóng với những sản phẩm mới ứng dụng các khám phá mới của khoa học, phát minh mới của kỹ thuật. Những khám phá mới của Khoa học Kỹ thuật trong một thời gian ngắn có thể quét sạch một nền công nghệ lâu năm, trung dụng hàng trăm ngàn nhân công. Thí dụ về những thay đổi cực kỳ nhanh chóng có thể tìm thấy trong các ngành chế tạo linh kiện điện tử, TV, iPhone / Smart Phone đã làm thay đổi thế lực của các hãng chế tạo sản phẩm điện tử trên thế giới. Rồi đây những đột phá mới về kỹ thuật chế tạo Pin Lithium, Pin nhiên liệu (Fuel Cell) sẽ làm đảo lộn cả ngành chế tạo ô-tô.

30. Chữ C thứ ba là chữ CHALLENGE – DÁM ĐƯƠNG ĐẦU với những thay đổi mới, dám lãnh công việc khó chưa ai dám nhận làm. Trên bình diện cá nhân đó là cách tiến thân hữu hiệu nhất và nhanh nhất. Trong cạnh tranh kinh doanh, tạo được sự khác biệt giữa ta với đối thủ là chìa khoá phân chia thắng bại. Khai thác thị trường mới chưa ai vào, khai thác mặt hàng mới độc đáo, khai thác kỹ thuật chế tạo mới, khai thác mô hình phục vụ khách hàng mới v.v... đều là những thách đố chiến lược để thực hiện khác biệt. Ở các công ty lớn, có Phòng Kế hoạch lo các vấn đề này, ở các công ty nhỏ nó là trách nhiệm của chính bản thân Tổng Giám Đốc.

31. Chữ C thứ tư là chữ CONCENTRATE - TẬP TRUNG. Dù là vấn đề của cá nhân, của doanh nghiệp hay của quốc gia, lựa chọn mục tiêu trọng điểm đúng hướng và tập trung được khả năng cá nhân, tài nguyên kinh doanh hay tiềm năng quốc gia ở một thời điểm nhất định, nhằm thực hiện mục tiêu là một nhân tố trọng yếu mang tính chất chiến lược. Tập trung học thi là một thí dụ gần gũi với các em nhất. Tập trung nguồn nhân sự tài chính và kỹ thuật để đột phá việc khai thác mặt hàng mới cho kịp thời hạn, hay tập trung tất cả tiềm năng của công ty để giải quyết khuyết tật máy móc tại hiện trường của khách hàng là 2 thí dụ cụ thể trong kinh doanh. Lấy tập trung để đánh phân tán là chiến lược giành độc lập của nước ta từ thời hữu sử. Những thí dụ vừa kể trên làm sáng tỏ sức mạnh mẫu nhiệm của tập trung, giúp kẻ yếu có thể tạo ra cái thế để thắng kẻ mạnh.

Nhật Bản rất giỏi trong việc tập trung thực hiện những các công trình xây dựng có quy mô lớn phải làm việc bất kể ngày đêm cho xong trong một thời hạn ngắn đã được chỉ định trước. Nó không những đòi hỏi khả năng tập trung mọi tiềm lực của doanh nghiệp mà còn đòi hỏi trình độ kỹ thuật cao, tinh thần kỷ luật, tình đồng đội v.v...

32. Chữ C thứ năm là chữ COMMUNICATE – TRUYỀN ĐẠT. Trình bày được mọi ý nghĩ một cách dễ hiểu, gãy gọn có cơ sở luận lý là nhân tố vô cùng quan trọng để được cấp trên chấp thuận một đề án hoặc đề tranh thủ được sự cộng tác của đồng nghiệp và của các đối tác bên ngoài. Trong thực tế người nói có thuyết phục được đối tác về một dự án mới, một phần nằm ở luận cứ của kế hoạch, nhưng phần lớn nằm ở nhiệt tình của người trình bày có làm cho người nghe chia sẻ được niềm tin, cái nóng bỏng trong tim của người nói hay không!
33. Chữ C thứ sáu là chữ COLLABORATE – CỘNG TÁC. Khả năng của một cá nhân đều có giới hạn của nó. Một sự nghiệp lớn có thể xuất phát từ và nằm dưới sự chỉ đạo của một cá nhân có tài, nhưng muốn thực hiện được nó, cá nhân đó cần phải nhờ đến sức của nhiều người, nhiều ngành khác nhau. Do đó khả năng tranh thủ được sự cộng tác của người khác là một nhân tố quan trọng cần phải nắm bắt. Ở đó khả năng truyền đạt, giải thích ý nghĩa của công việc, mục tiêu muốn vươn đến, khả năng phát hoạ được viễn ảnh của tương lai là điều vô cùng quan trọng để động viên tinh thần làm việc của mọi người cộng sự.
34. Chữ C cuối cùng trong 7 chữ C, nhưng cũng là chữ vô cùng quan trọng: CONTINUANCE – TIẾP TỤC, không bỏ nửa chừng. Người Nhật bản, không ai không biết câu **“Tiếp tục tạo sức mạnh”**. Từ lúc thiếu thời ai cũng được Cha Mẹ hay Thầy Cô nhắc nhở điều này. Ngoài ra Nhật bản còn có 3 KHÔNG:
“KHÔNG CHÁN NGÁN – KHÔNG VỘI VÃ – KHÔNG BỎ CUỘC”
 nó đòi hỏi sự bền bỉ, tính nhẫn nại, sức chịu kham khổ trên đường đi đến đích.
35. Tóm tắt của phần này là các Em cần mãi mãi nuôi dưỡng tính **Tò mò, Cầu học** cương quyết tự mình **Đổi mới, Dám đương đầu** với các đối mới, **Tập trung** mọi tiềm năng làm một việc trong một thời điểm. siêng năng **Trao đổi, Truyền đạt** không những ý kiến, thông tin mà cả lý tưởng, niềm tin, chí hướng để tranh thủ lòng người, hết lòng **Hợp tác, Cộng tác** với mọi người và tìm sự cộng tác của mọi người, và cuối cùng là phải **Tiếp tục** đeo đuổi thực hiện mục tiêu, nhiệm vụ được giao phó không bao giờ bỏ cuộc.

1. C	CURIOSITY	- TÒ MÒ
2. C	CHANGE	- ĐỔI MỚI
3. C	CHALLENGE	- DÁM ĐƯƠNG ĐẦU
4. C	CONCENTRATE	- TẬP TRUNG
5. C	COMMUNICATE	- TRAO ĐỔI / TRUYỀN ĐẠT
6. C	COLLABORATE	- HỢP TÁC, CỘNG TÁC
7. C	CONTINUANCE	- TIẾP TỤC

IV. 4S

36. Sau hai lá bài chứa đựng 2 tổ chữ liên quan đến hành động, lá bài tiếp theo 4P (Slide 7) liên quan đến cách suy nghĩ của các em. Tôi xin kể một câu chuyện rất cũ, nhưng rất điển hình: cùng một sự kiện mà 2 người có 2 cách giải thích hoàn toàn trái ngược. Một công ty sản xuất giày dép ở Mỹ biệt phái 2 nhân viên đi điều tra thị trường giày dép ở Phi châu. Công ty nhận được 2 bức điện tín đánh về, một người báo cáo: **“Không thể bán giày ở Phi Châu, dân ở đây không ai mang giày cả”**. Người còn lại báo cáo: **“Bao nhiêu giày đem sang sẽ bán hết, dân ở đây chưa ai mang giày cả”**.

Cách suy nghĩ thứ hai chính là cách Suy-nghĩ/Suy-luận-tích-cực (Positive thinking). Từ đó tôi xin nói thành công trên đường đời khó hay không khó hoàn toàn tùy thuộc vào cách suy nghĩ, ý chí và nỗ lực trong mỗi Em.

37. Chữ đầu tiên đứng đầu bằng chữ S là SOAR, xin dịch là Vươn lên tầm cao hơn. Không tự mãn, không chịu bằng lòng với những thành quả đã đạt được. Luôn luôn muốn vươn lên tầm cao hơn là một nét đặc sắc của con người Nhật Bản. Dù làm một ngành nghề không được xã hội coi trọng, người Nhật cũng muốn nâng cao tay nghề của mình đến mức tột đỉnh của nghệ thuật.
38. SHARING – CHIA SẺ. Chia sẻ niềm tin, chia sẻ chí hướng, chia sẻ kiến thức và kỹ năng chuyên môn mới mong tìm được người cộng sự đắc lực, mới mong đào tạo được người thừa kế, tiếp nối công trình xây dựng sự nghiệp chung hay một tay nghề độc đáo. Không có sự kế thừa, tất cả thành công chỉ là sự nghiệp xây trên cát, tay nghề sẽ bị mai một rơi vào lãng quên. Công tác đào tạo người kế thừa là một trong những nhiệm vụ trọng yếu hàng đầu của giai tầng chỉ đạo.
39. SIMPLICITY – BÌNH DỊ. Suy nghĩ giản dị, hành động giản dị. Giản dị sống với chính mình và trong cách cư xử với người. Nghiêm nghị nhưng không nghiêm khắc, không khắc khe với người khác. Bình dị là cách sống tốt nhất để tránh những căng thẳng lo lắng không cần thiết. Một con người bình dị sẽ tranh thủ được lòng người, tranh thủ được sự cộng tác thực lòng. Một tổ chức có cơ cấu giản dị giúp thu tóm ý kiến nhanh chóng, quyết định nhanh chóng và hành động nhanh chóng.
40. SMILE: giữ được NỤ CƯỜI trên môi. Phong diện bên ngoài vô cùng quan trọng trong giao tế. Gương mặt là nơi bộc lộ tình cảm của con tim. Nụ cười trên môi tự nó tạo không khí cởi mở, đón mời, gây cho người khác thấy dễ gần gũi. Luôn giữ được nụ cười trên môi còn là chứng cứ của tự tin, bình tâm, không dao động trong mọi tình huống.

S	SOAR	VƯƠN LÊN TẦM CAO HƠN
S	SHARE	CHIA SẺ
S	SIMPLICITY	BÌNH DỊ
S	SMILE	GIỮ NỤ CƯỜI TRÊN MÔI

V. 3P

41. 3P (Slide 8) lá bài tổng kết tất yếu. chúng là chùm chìa khoá mở mọi cánh cửa tương lai.
42. PASSION – ĐAM MÊ. Tùy môi trường và tùy người nó hiện hình thành Chí lớn hay Tham vọng, Say mê hay Si mê v.v... Bỏ đi yếu tố xấu của đam mê, không có người nào thành công mà không có đam mê, không mãnh liệt ôm ấp một ước mơ. Đam mê là ngọn lửa thúc đẩy các Em luôn luôn muốn vươn lên đạt mục tiêu ở tầm cao hơn. Đam mê, nhiệt tình là lửa có sức nung chảy những tranh chấp, tị hiềm nhỏ nhen trong tổ chức để rồi làm đông đặc lại tình đoàn kết cùng nhau hướng mọi nỗ lực vào việc thực hiện mục đích chung. Không có đam mê, không có nhiệt tình tiếng nói của các Em sẽ không có hồn, không gây ấn tượng được cho ai và không thuyết phục được ai.
43. PRIORITIZING – LÀM TRƯỚC VIỆC PHẢI LÀM TRƯỚC hay ưu tiên hóa các việc phải làm, các kế hoạch phải làm. Nó là phong cách làm việc không thể thiếu của người chỉ đạo. Khả năng lập kế hoạch là một khả năng quan trọng, nhưng khả năng thực hiện kế hoạch quan trọng hơn. Mỗi

Em phải tập thói quen sắp đặt được tính ưu tiên của mọi công việc phải làm. Ngay từ bây giờ học/làm cho xong việc phải học/làm xong trong ngày. Đừng để lại ngày hôm sau. Nếu cần thức thâu đêm thì phải thức thâu đêm. Ra đời các em sẽ thấy mình khác!

44. PERSEVERANCE – KIÊN TRÌ, BỀN CHÍ tiếp tục đeo đuổi công việc các Em tin là đã chọn lựa đúng, cho đến lúc thành công, không bao giờ bỏ cuộc.

P	PASSION	ĐAM MÊ, NHIỆT TÌNH,
P	PRIORITIZING	LÀM TRƯỚC VIỆC PHẢI LÀM TRƯỚC
P	PERSEVERANCE	KIÊN TRÌ, BỀN CHÍ

VI. KẾT LUẬN

45. Để kết thúc buổi nói chuyện hôm nay (Slide 9) các em hãy tích cực lấy trường đời làm trường học. Qua nỗ lực thực hành ACTIONS & 7C-SEVEN SEAS các em hãy hình thành phong cách 3P của mình vào những năm của tuổi 20, các em hãy rèn luyện cách suy nghĩ tích cực 4P vào những năm của tuổi 30. Và với những hành trang đó tôi tin tưởng không có lý do gì các em không thực hiện được ước mơ của các em.
46. Như chúng ta đều biết Nhật Bản là một quốc gia hải đảo, đất hẹp, người đông, nhiều núi ít đồng bằng, diện tích trồng cây lương thực không rộng, lại hoàn toàn thiếu các nguồn nhiên liệu và nguyên liệu thế mà từ sau những đổ nát của thế chiến thứ hai (năm 1945) chỉ không đầy 20 năm đã có thể qua mặt Pháp rồi Anh, và chỉ trong khoảng 30 năm đã vượt Tây Đức về GDP tiến lên chiếm địa vị thứ hai trong giới các nước theo chủ nghĩa tư bản chỉ thua có Mỹ. Trong khi đó đã gần 40 năm sau khi chấm dứt chiến tranh, Việt Nam chúng ta vẫn chưa vượt nổi Phi Luật Tân. Có rất nhiều cách giải thích, với tư thế của một người cặm cụi đi làm suốt 47 năm nay tôi nghĩ một cách đơn giản: nguyên nhân cốt lõi bắt nguồn từ trong mỗi con người của chúng ta. Nhưng như có nói trong phần trên, hãy chấp nhận những gì chúng ta đang có không hề nao núng. Và theo tôi bắt đầu nỗ lực hành động ở bất cứ thời điểm nào cũng kịp cả. Những nét nổi bật của con người Nhật có thể dễ dàng nhận ra trong cuộc sống bình thường đó là thân thiện, thực thà, đối xử tử tế, không gây gổ, vệ sinh, tiết kiệm, siêng năng, cầu học, cầu tiến, chịu lắng nghe, chịu khó làm việc, có tinh thần trách nhiệm cao, coi trọng kỷ luật v.v... Thịnh vượng của Nhật Bản ngày nay không phải là kết quả tất yếu của chính sách hay kế hoạch phát triển kinh tế của guồng máy nhà nước lập ra, nhưng nó là kết tinh của những nỗ lực không ngừng nghỉ của những con người Nhật Bản. Xây dựng con người là xây dựng cái nhân cho mọi thành quả.
47. Điều tôi muốn nói: Thành công trong đời sống tự lập là một vấn đề riêng của mỗi em. Nhưng nó có ảnh hưởng chung đến xã hội. Chính thành công của thế hệ các em là cơ sở xây dựng nên một xã hội Việt Nam phồn thịnh có văn hoá. Nó là cội rễ của nền độc lập quốc gia. Người dân không có tinh thần tự lập, chỉ sống ỷ lại, suốt đời làm than thì liệu quốc gia đó có giữ vững nền độc lập của nước mình không? Do đó việc các em quyết chí thực hiện những điều vừa trình bày, trước nhất là cho chính các em mà kết quả của nó là các em đã tích cực góp tay xây dựng một nước Việt Nam phồn vinh.
48. Tôi xin cảm ơn các em, các Anh Chị Giảng Viên, Ban tổ chức, các vị Khách quý, Bà Bùi Trân Phượng và Bà Tôn Nữ Thị Ninh và cuối cùng tôi cũng xin đặc biệt cảm ơn Bà Ninh và một số bạn hữu của tôi qua Internet đã góp nhiều ý kiến cho nội dung bài nói chuyện này. Xin cảm ơn.

ĐINH VĂN PHƯỚC
ĐẠI HỌC HOA SEN – TP HỒ CHÍ MINH
29/11/2013